Naročnina se plačuje v gotovini. Posamezna številka 1·50 Din.

ENOTNOST

Izhaja vsak četrtek. — Naročnina: mesečno 6 Din, četrtletno 15 Din.
Uredništvo in Upravništvo: V Ljubljani, Delavski dom, Marxov trg 2, dvorišče.

Proletarci vseh dežel združite se!

Leto I | LJUBLJANA, 20. avgusta 1926. | Štev. 1.

Za enotnost delavskega razreda!

Naša uvodna beseda.

V delavskem gibanju opažamo letos prve znake oživljenja, prve pojave večje aktivnosti. Dogajajo se pod pritiskom širokih mas proletariata za enotnostjo. To stremljenje po enotnosti je zdravo, je bojevno, je znak in up, da hoče proletariat po razredni poti do svobode.

Naše glasilo „Enotnost" hoče izražati to delavsko stremljenje, ga poglobiti in uresničiti. „Enotnost" hoče biti **politični nosilec in zastopnik ideje enotnosti delavskega razreda.**

Delavske mase po tovarnah, rudnikih, železnicah so razcepljene, neorganizirane. Treba jih je združiti. Tam spodaj v rudnikih, tovarnah in na železnicah, kjer garajo delavci, se mora ustvariti enotnost mase.

Enotnost delavske mase spodaj po obratih, *to je prva točka v politični liniji našega glasila „Enotnosti".*

Strokovne organizacije, ki bi morale zedinjevati to delavsko maso po obratih, so razcepljene in slabotne. Zedinjenje strokovnega gibanja v Jugoslaviji še ni dovršeno. Tudi v Sloveniji sami nimamo popolne strokovne enotnosti, kajti Bernotove strokovne sekcije so še zdaj izven ZDSZ in delavske mase po obratih so še vedno razcepljene in neorganizirane. Dokler pa ne bodo strokovne organizacije enotne, dokler bodo obstojale amsterdamske organizacije v URSS, neodvisne v CRSOJ in še avtonomne organizacije, toliko časa bo proletariat Jugoslavije doživljal poraz za porazom v redukciji in reakciji. Kdor noče strokovne enotnosti, ta noče enotnosti mas.

Enotnost strokovnega gibanja, zedinjenje URSS, CRSOJ in avtonomnih organizacij, zedinjenje mas v to enotno strokovno zvezo — *to je druga točka v politiki našega glasila. To vprašanje je* **centralno vprašanje** *vzpostavitve močnega proletarskega razrednega gibanja.*

Slovenski proletariat je spomladi doletela poostrena ofenziva kapitala. Nad rudarje, kemične delavce i. dr. je prišla redukcija. In kaj se je zgodilo — kljub takozvanemu zedinjenju? Proletariat Slovenije je doživel poraz. Zakaj? Ker je stal osamljen v boju, ker je bil odrezan od proletariata ostale Jugoslavije.

Zedinjenje delavstva Slovenije z delavstvom ostale Jugoslavije — *to je nadaljnja zahteva in naloga našega glasila.*

Tega meseca je prišla redukcija tudi nad železničarje. Istotako so prikrajšani državni nastavljenci. In zopet poraz! Buržuazija tolče in uničuje en del delavstva za drugim. Samo skupna akcija vsega delavstva vseh industrij vseh pokrajin zamore rešiti delavski razred pred propadom. Za vzgled nam mora biti orjaški generalni štrajk v Angliji — brez izdajstva voditeljev.

Zedinjenje v akciji, organiziranje splošne generalne obrambne akcije vsega delavstva cele Jugoslavije — *v tem cilju bo delovalo naše glasilo.*

Delavski razred Jugoslavije pa politično ne obstoja kot razred zase. Manjka mu močna in enotna delavska stranka, okrog katere bi se zbiral enotni proletariat.

Ustvarjati močno in enotno delavsko stranko, ki bo korakala po ravni liniji marksizma — *to je ena prvih in največjih nalog „Enotnosti".*

Naše glasilo se hoče boriti nadalje proti vsakomur, ki bi rušil delavsko enotnost. Povedati je treba, da **voditelji** *Socialistične stranke Jugoslavije (SSJ) razbijajo že itak slabotne in razcepljene organizacije. (Velenje, Zveza delavskih žena in deklet.)*

Zediniti vse bojevne proletarske sile proti razkolniškemu delu SSJ — *to hoče „Enotnost".*

Zediniti vse delavce brez razlike, socialistične, socialnodemokratične, komunistične, krščansko-socialne in pred vsem neorganizirane v odborih enotnosti *za boj za vsakdanji kruh — na tako enotno fronto hoče pozivati naše glasilo.*

Toda proletariat bi bil obsojen na večne poraze, če si ne poišče svojega zaveznika v kmetih. Samo skupno s kmeti bo delavski razred strmoglavil kapitalizem.

Enotnost delavcev in kmetov *je zaradi tega stališče našega glasila. Kmečko ljudstvo se bo osvobodilo rubežni le v zavezništvu z delavci.*

Enotnost delavstva in zatiranih narodov Jugoslavije in Balkana *je nadalje ona sila, ki bo zadala imperializmu smrtne udarce.*

Toda ta enotnost delavstva, ta enotnost delavcev in kmetov, ta enotnost delavstva in zatiranih narodov ni namen samemu sebi, temveč sredstvo za izvojevanje svobode delavcem in kmetom.

Samo z bojem si bo delovno ljudstvo priborilo osvobojenje izpod jarma kapitalizma in imperializma.

Uredništvo.

Za splošen delavski blok.

Na eni strani blok velekapitala, na drugi blok delavstva. — Boj za kmete.

Politično življenje v naši državi kaže že nekaj časa sem velike izpremembe. Okvirji starih strank razpadajo in nove skupine, nove stranke se pojavljajo. Kje so vzroki tem pojavom? Vzroke moramo iskati v onih globokih izpremembah, ki se odigravajo med razredi današnje družbe. Težka gospodarska kriza s pospešeno hitrostjo tira velekapital, da se združuje in spaja. Ta koncentracija in centralizacija pa se vrši na eni strani na račun malih in srednjih posestnikov, na drugi strani pa na račun delavskega razreda. In ker vodijo velekapitalisti meščanske stranke, se v teh strankah opažajo razredna nasprotja. Malomeščanski elementi so pričeli uvidevati, da prihajajo njihovi interesi v vse večje nasprotje z interesi veleburžuazije.

Nezadovoljnost, ki zasega vedno bolj široke sloje malomeščanstva, se izraža v orientiranju malomeščanstva na levo. Malomeščanstvo išče opore pri levičarskih elementih in išče zbliževanja s proletariatom. Tega ne vidimo samo v demokratski stranki, nego tudi v radikalni.

Podobno je z Kadičevo stranko, ki zastopa politiko hrvatskega velikega kapitala in veleposestnikov in ki na ta način vedno bolj odkrito izziva nezadovoljnost širokih slojev siromašnih kmetov. Kajti revni in srednji kmetje prenašajo vsak dan težje posledice velekapitalistične politike radikalsko-radičevske vlade. Zato hočejo najti izhoda iz današnjega težkega položaja. Sicer še vedno tavajo, večinoma še vedno ne vidijo, da je samo ena pot, ki vodi iz težkoč, namreč pot skupnega boja zedinjenih delavcev in kmetov proti skupnemu sovražniku, proti buržuaziji.

Izpremembe v gospodarskih razmerah povzročajo neizogibno tudi izpremembe v političnem življenju. Razpadanje starih gospodarskih odnošajev mora neobhodno privesti tudi do razpadanja starih strank. Tako se n. pr. radikalna stranka nahaja danes v razsulu, četudi je še nedolgo bila najbolj organizirana in disciplinirana stranka. Tudi v demokratski stranki ni boljše. Nekdaj homogena in enotna Radičeva stranka se ruši, v njej poka in se cepi.

Toda v tej zmešnjavi, v kakršni je politično življenje Jugoslavije, se že jasno začrtavajo dve kristalizirane linije. Na eni strani ustvarjanje bloka velikih kapitalistov, kar se vidi v težnji, da se formira vlada „nacionalne" koncentracije, to se pravi koncentracije veleburžuazije, v kateri bi poleg srbske buržuazije bile zastopane še hrvatska in slovenska buržuazija. Na drugi strani pa ustvarjanje splošnega delavskega bloka, kar se zapaža v težnjah delavskih mas, da se zedinije in da tako uspešno odbijajo ofenzivo kapitala na gospodarskem in na političnem polju.

Med veleburžuazijo z ene strani in delavskim razredom z druge strani se bo vodil vedno bolj odločilen boj za kmete. Ali bodo velekapitalisti še nadalje imeli kmete pod svojim vplivom in vodstvom ali pa bodo delavci pridobili kmete za svoje zaveznike — to je vprašanje, okrog katerega gre in bo šel boj. Nadaljni razvoj političnih dogodkov v Jugoslaviji je odvisen od tega, kako se bo iztekla ta borba. Da bi se boj končal v dobrem smislu za delavce, mora biti delavsko gibanje močno in enotno, da vpliva na boj. Kajti samo močno in zedinjeno delavsko gibanje lahko postane jedro in zbirališče za vse široke sloje kmečkega ljudstva in za precejšen del mestnega malomeščanstva.

Ko razpadajo meščanske stranke, mora nasprotno delavski razred posvetiti največjo pozornost, da konsolidira svoje razredno gibanje. Le tako bo proletariat odgovoril vsem onim velikim in težkim nalogam, ki mu jih stavlja današnji zgodovinski položaj.

(Iz „Radničke Reči", Beograd.)

Delavstvo hoče zedinjenje URSS in CRSOJ.

Avtonomne organizacije za zedinjenje. Kongres grafikov za zedinjenje. CRSOJ za zedinjenje. Vodstvo URSS v Belgradu sprva molči, pod pritiskom članstva pa se pozneje izjavi za „razširjenje zedinjenja". Vodstvo SSJ pa hoče še naprej razbijati.

Vsi se še dobro spominjamo, koliko se je govorilo, da je strokovno zedinjenje že končano. Voditelji Združene delavske strokovne zveze (ZDSZ ali URSS) so kratkomalo izjavljali, da neodvisnih organizacij Centralnega delavskega strokovnega odbora Jugoslavije (CRSOJ) sploh ni več.

Redukcija, brezposelnost, reakcija in vse ostale dobrote vladajoče gospode so delavce kmalu prepričale, da strokovne organizacije še niso zedinjene, kajti sicer bi delavstvo lahko odbilo vse napade. In pod pritiskom neizprosnega kapitalističnega bича se je ponovno pojavila in se pojavlja med delavci po obratih gibanje za dejansko in popolno strokovno zedinjenje.

Dejstvo je, da obstoja URSS s približno 16.000 člani, od teh 8000 samo v Sloveniji, da obstoja CRSOJ s približno 14.000 člani in da obstojajo avtonomne organizacije z nad 6000 člani. Te organizacije pa moramo zediniti v res združeno strokovno zvezo. Od tega zedinjenja zavisi, ali bo proletariat uspel vzpostaviti močno razredno gibanje. Zaradi tega je vprašanje strokovnega zedinjenja najvažnejše življenjsko vprašanje proletariata Jugoslavije. To pot so avtonomne organizacije (grafični delavci, banční, trgovski in industrijski nastavljenci) prevzeli iniciativo za strokovno zedinjenje. Sredi junija so se tri avtonomne organizacije sestale v Zagrebu in sklenile pričeti z akcijo za

zedinjenje. Napovedale so za 27. junija konferenco v Beogradu in na to konferenco so povabile neodvisne organizacije CRSOJ in amsterdamske URSS.

Konference se je poleg avtonomnih organizacij udeležil edino CRSOJ, ki je takoj izjavil svojo pripravljenost za zedinjenje.

Nasprotno pa se vodstvo URSS v Belgradu konferenci ni odzvalo. Njegovih delegatov ni bilo, pač pa so sklicatelji sprejeli pismo izvrševalnega odbora URSS, v katerem piše, da je zedinjenje že izvršeno.

Ali ni to dovolj jasno za vsakega delavca, kdo je za strokovno enotnost in kdo proti?

Toda če se vodstvo URSS ni hotelo udeležiti konference, so se je zato člani URSS udeležili in sicer na poseben način — s svojimi pozdravi, z brzojavkami in pismi, v katerih se izraža iskrena delavska želja po zedinjenju. Konferenca je prejela 55 pozdravov od organizacij URSS in CRSOJ iz vseh pokrajin, tudi iz Slovenije.

Konferenca je končno izdala javen komunike. V tem komunikeju so konštatirali zastopniki avtonomnih strokovnih organizacij,

„da lanski kongres ni dosegel stavljenega cilja, kajti z malimi izpremembami je v glavnem ostalo stanje takšno, kakršno je bilo pred kongresom ujedinjenja".

V četrti točki pravi komunike:

„Žal konferenca ni opravičila upanja sklicateljev in tudi ni dosegla željenega namena, ker se URSSJ ni odzval pozivu nevtralnih strokovnih organizacij, da pride na konferenco. Kot odgovor na poziv je izjavil v pismu z dne 19. junija, da smatra zedinjenje že končano ter da so se likvidirale dve preje obstoječe strokovne centrale — Glavni radnički savez in centralni radnički sindikalni odbor — in da temelji, na katerih sloni URSSJ, omogočajo vsem postranskim strokovnim organizacijam, da se mu priključijo."

Nadalje čitamo sledeče dve točki:

„5. Centralni delavski strokovni odbor Jugoslavije (CRSOJ) se je odzval vabilu nevtralnih strokovnih organizacij in je izjavil po svojih delegatih, da je iskren bojevnik za zedinjenje, da stoji na platformi za zedinjenje z dne 6. aprila 1925. leta, toda je v interesu zedinjenja pripravljen pogajati se na podlagi, ki so jo predložile nevtralne strokovne organizacije, a eventualno celo na kaki drugi podlagi, ki bi se sporazumno določila, ter da je pripravljen podpirati vsako akcijo za zedinjenje.

6. Izjave CRSOJ, kakršne so podali njegovi zastopniki, so zadovojile konferenco, ki je prisiljena izjaviti svoje obžalovanje, da je URSSJ tokrat odklonil vabilo, in to tem bolj, ker so samo vabilo narekovale dejanske potrebe delavskega razreda."

Ali ni to dovolj jasno? Zaradi tega ravno in zaradi želje delavskih mas po zedinjenju stoji dalje v komunikeju, da

„so se zastopniki nevtralnih strokovnih organizacij odločili, da kljub vsem oviram nadaljujejo z delom do končnega uspeha".

Tako je prav! Delavci iz tovarn bodo to delo podprli.

Konferenca avtonomnih organizacij je bila zlasti neprijetna vodstvu Socialistične stranke Jugoslavije (SSJ), ki je ravno za časa konference vedno srditeje napadalo levo krilo v vodstvu URSSJ, na skupino Živote Milojkoviča. Pod lažnjivo krinko „marksizma" so ti voditelji ravno v tem trenutku otvorili ogenj na one sklepe lanskega kongresa URSSJ, potom katerih bi delavske mase lahko pritiskale na vodstvo strokovnih organizacij, da se deluje za strokovno zedinjenje.

Kaj hoče vodstvo SSJ?

Vodstvo SSJ se pravilno sklicuje na dejstvo, da strokovne organizacije ne morejo biti politično nevtralne, pri čemer pa hoče napačno sklepati, da bodo strokovne organizacije samo tedaj napredovale, če bodo dekla one majhe sektaške in socialpatriotske komande, ki se imenuje vodstvo SSJ, in če bodo skupno z vodstvom SSJ služile politiki vladajoče buržuazije. Tega pa ne trdi samo, temveč ta sektaška komanda zahteva tudi, da se morajo strokovne organizacije temu „načelu" pokoravati ter da se revidirajo kongresni sklepi. Namesto strankarske neodvisnosti naj se proglasi diktatura Socialistične stranke nad reformističnimi strokovnimi organizacijami.

S tem hoče Socialistična stranka Jugoslavije pravočasno spraviti URSSJ pod svoje okrilje in onemogočiti v URSSJ vsako gibanje za zedinjenje strokovnih organizacij. Skratka, SSJ hoče novo poglabljanje razkola in popolno uničevanje rezultatov konference avtonomnih organizacij.

Žal, da se še vedno nahaja del vodstva URSS pod vplivom vodstva SSJ. Zategadelj se tudi URSS ni pojavil na konferenci. Zategadelj je postalo vodstvo URSS tako molčeče, ko se je sestala konferenca. In še dolgo po konferenci so molčali „Ujedinjeni Sindikati", glavno glasilo URSS, „Glas Slobode" v Sarajevu, „Delavec" v Ljubljani, celo „Ujedinjeni železničar" v Ljubljani. Tudi takozvana skupina „Ujedinjenje" v Belgradu pod pritiskom strahovite kampanje vodstva SSJ ni smela povedati besedice o konferenci avtonomnih organizacij za zedinjenje.

Zmaga delavcev — članov URSSJ!

Toda pritisk mase je bil mnogo silnejši kakor pa vsa polena, ki jih je vodstvo SSJ metalo pod noge. Ta pritisk mase je postal tako velik, da je potegnil za seboj tudi „leve voditelje" iz skupine „Ujedinjenje" v Belgradu in da je izvrševalni odbor URSS stopil na plano z izjavo o vprašanju zedinjenja.

V tej izjavi je brez dvoma napredek. Skozi zobe je vodstvo URSS vendarle priznalo, da zedinjenje ni izvršeno. Prvič je URSS velikodušno priznal ne samo de facto, nego tudi de iure, da obstoja Centralni delavski strokovni odbor (CRSOJ), kakor je tudi priznal, da se nahajajo „izven zedinjenja" avtonomne zveze ter klerikalne in nacionalne organizacije. Ako se to pove po domače, pomenja, da zedinjenje strokovnih organizacij še ni izvršeno. Z iskrenim zadovoljstvom beležimo to izjavo URSS ravno radi tega, ker so se dosedaj razbijali vsi napori za strokovno enotnost na trmoglavi izjavi: Zedinjenje je končano, o kakšni enotnosti se ne bomo razgovarjali!

Ta zadnja izjava URSS je prva zmaga delavskih mas, ki iskreno želijo strokovno enotnost in ki v strokovnem zedinjenju vidijo edino uspešno obrambo pred vse bolj divjo ofenzivo kapitala.

Žal vsebuje ta izjava tudi taka mesta, ki morajo zaskrbeti vsakega iskrenega pristaša zedinjenja. Pred vsem se hoče vodstvo URSS tudi še nadalje izogniti vprašanju pravega in popolnega zedinjenja potom Splošnega strokovnega kongresa zedinjenja. Vodstvo URSS hoče preprečiti, da bi se široke proletarske mase v bodoče oglašale k vprašanju zedinjenja. In vrhu tega hoče URSS najti na nepravem mestu nasprotnika zedinjenja.

Kdo je nasprotnik zedinjenja?

Kako velik vpliv ima vodstvo SSJ na vodstvo URSS in kako veliko je omahovanje celo pri „levih voditeljih" bratih Jakšičih, Ž. Milojkoviču in drugih, se vidi že po tem, da je URSS postavil neodvisnim strokovnim organizacijam v vprašanju Zedinjenja še celo vrsto zaprek. Vodstvo URSS je baje našlo nasprotnike strokovnemu zedinjenju v neodvisnih strokovnih organizacijah!! Za vodstvo URSS so neodvisne strokovne organizacije nekakšna komunistična stranka, ki po nalogu Moskve razbijajo strokovne organizacije. Smatramo, da je docela netočno, ako hoče vodstvo URSS prestrašiti proletariat z nekim takozvanim „razkolniškim delom" neodvisnih strokovnih zvez, ko je vendar jasno, da se najbolj iskreno borijo za strokovno enotnost — ravno neodvisne strokovne organizacije.

Ako si je že naložilo vodstvo URSS ta hvaležen posel, najti in pobijati nasprotnike strokovne enotnosti, tedaj mora vztrajati na tej poti. Potem pa tudi ne sme iznajti namišljenih „nasprotnikov" pri prijateljih strokovnega zedinjenja, ampak jih mora poiskati in najti mnogo bližje, med onimi, ki javno napadajo vsako misel na strokovno zedinjenje, med onimi, ki želijo najhujšo strankarsko diktaturo nad strokovnimi organizacijami — a to je vodstvo Socialistične stranke Jugoslavije. Tam so pravi nasprotniki zedinjenja, pred napadi katerih moramo obraniti boj za strokovno enotnost.

Stališče Strokovne komisije v Sloveniji.

Treba je reči, da je bil „Delavec" od vseh glasil URSS prvi, ki je oficielno, de facto in de iure priznal, da zedinjenje še ni izvršeno. Tozadevni članek v „Delavcu" je zagledal dan tudi v srbskem jeziku in je izšel v „Radničkem jedinstvu" in v „Ujedinjenih sindikatih". Toda če se dejanja Strokovne komisije dozdaj niso gibala v smeri dejanskega in popolnega strokovnega zedinjenja, je zdaj z oficielno izjavo vodstva URSS dobila Strokovna komisija tudi s te strani svobodo, da prične že enkrat izvajati sklepe tivolskega kongresa o božiču lanskega leta, ki pravijo, da je treba delovati za zedinjenje URSS in CRSOJ. Ako se je Strokovna komisija v toliko osvobodila komande voditeljev SSJ, da je izjavila strokovno zedinjenje za nedovršeno, da se je v zadnjem času pisava „Delavca" osvobodila one perverzne strankarske gonje, ki jo je bilo opažati pred prvim majem — kar pozdravljamo — tedaj mora ostati dosledna na tej poti in zavreči v smislu tivolskih sklepov ono tezo iz zadnjih številk „Delavca", ki pravi, da naj se CRSOJ, grafiki in drugo lepo priključijo URSS-u.

Zlasti je treba stopiti na to pot, ko je kongres grafikov sklenil nadaljevati akcijo za zedinjenjem, v čemer se je zadobil zaupanje mnogih in mnogih delavcev po vsej državi, ki so z navdušenjem pošiljali pozdrave kongresu grafikov. Na drugi strani pa [illegible] sektaško vodstvo SSJ, ki se je [illegible] in roteč vrglo na sklepe kongresa grafikov in ki direktno poziva na razkol v dosedaj enotni zvezi grafikov s sledečimi besedami (broj 30):

„I Savez će najbolje urediti ako, *uprkos (kljub) odluci kongresa*, ne preduzme više *nijedna akcija* za sindikalno „ujedinjenje" i ako na tu svrhu *ne izda ni pet para* iz svoje kase, jer će taj novac biti bačen (vržen) u mutnu Maricu. Pitanje sindikalnoga ujedinjenja je bilo jasno postavljeno i rešeno na prošlogodišnjem kongresu".

Od besed do dejanj.

Čas je zdaj, preiti od besed na iskreno delo, da zgradimo popolno strokovno enotnost. Tako Strokovna komisija kakor tudi vodstvo URSS v Belgradu morajo uvideti, da je edina mogoča podlaga za „razširjenje zedinjenja" platforma avtonomnih organizacij, ki bi jo oživotvoril Splošni in demokratični kongres zedinjenja. Zlasti morata Strokovna komisija in vodstvo URSS premisliti malo, da je prva točka te platforme: brez kapitulacije in da se ravno ta točka ne strinja z diktatorskim in negativnim stališčem vodstva SSJ napram strokovnemu gibanju v boju za zedinjenje. Naj se zavedajo Strokovna komisija, vodstvo URSS in skupina „Zedinjenje" v Belgradu in v Ljubljani, da bo vsako njihovo iskreno delovanje za popolno in demokratično strokovno zedinjenje na podlagi platforme avtonomnih zvez našlo najdalekosežnejšo oporo vseh sil, ki se zdaj iskreno, brez rezerve in brez manevriranja bojujejo za strokovno enotnost, ki je tako krvavo potrebno za stradajoči in bedni proletariat Jugoslavije.

Proti redukciji in reakciji.

Redukcija železničarjev in nameščencev.

Za rudarji in kemičnimi delavci so prišli na vrsto železničarji in tudi državni nameščenci. Reduciranih je par sto železničarjev, vsem pa so prikrajšane plače, a delovni čas podaljšan.

In zopet poraz . . .

Toda še je čas za obrambo. Stavljamo sledeče predloge:

1. Pozvati vse železničarje brez razlike, pozvati vse železničarske organizacije brez ozirov, pozvati vse nameščence in vse organizacije nameščencev — v skupno obrambno akcijo. Ustvarjati enotne akcijske odbore! Enotno fronto!

2. Ta akcija se mora razširiti na vse delavstvo vseh industrij vseh pokrajin. Železničarjem in nameščencem se morajo pridružiti vse organizacije v sestavu Strokovne komisije in URRS, vse organizacije CRSOJ in vse avtonomne organizacije. Splošna delavska obramba!

3. V tej akciji je zlasti treba naglasiti, da strokovno zedinjenje železničarjev Jugoslavije še ni dovršeno. Nadaljevati torej akcijo za zedinjenje vseh železničarjev Jugoslavije v eno samo razredno organizacijo.

4. Kakor rudarji, kemični, lesni in drugi delavci, tako so tudi železničarji in nameščenci okusili redukcijo, ker je strokovno gibanje proletariata Jugoslavije razcepljeno. Delovati je treba torej za zedinjenje URSS in CRSOJ! To je centralno vprašanje delavskega boja.

5. Napram železničarjem članom Udruženja nacionalnih železničarjev je treba uporabljati taktiko enotne fronte, to se pravi mobiliziranja in zbiranja železničarjev okrog USŽJ, ki je edini razredni zastopnik železničarskega delavstva. To je toliko bolj mogoče, ker vodstvo nacionalnih železničarjev direktno provokatersko izdaja železničarske interese ravno v času najhujše redukcije.

Skratka, redukcija mora vse železničarje in nameščence združiti v nepremagljivi enotnosti!

Volitve obratnih zaupnikov.

Na vzpodbudo ljubljanskega pripravljalnega odbora enotnosti je Strokovna komisija razposlala okrožnice vsem podružnicam, da izvedejo volitve obratnih zaupnikov. Obenem je tudi „Delavec" pričel pisati o tem.

Mi pozdravljamo ta dejstva.

Dolžnost vseh sodrugov in vsega delavstva je, da posveti volitvi obratnih zaupnikov največjo pozornost. Ta ustanova mora postati ena najmočnejših delavskih pozicij, s katero se bodo ojačile tudi naše strokovne organizacije.

Vedeti pa je treba pri tem, da bo ta akcija naletela na največji odpor pri podjetnikih. Teror, ki vlada po nekod, kakor n. pr. v Pollakovi tovarni v Ljubljani, bo gotovo onemogočil te volitve, če se delavstvo popolnoma enotno ne strne v akciji.

Naše je mnenje, da bi Strokovna komisija v „Delavcu" priobčevala posebno rubriko in poročila o tej akciji. To je brez dvoma važna stvar. Predlagamo tudi, da se v tej akciji strnejo vse delavske strokovne in politične organizacije. Ustvarijo naj se enotni odbori iz vrst teh organizacij, ki naj enotno in združeno v sporazumu izvedejo volitve delavskih zaupnikov. Ost boja mora biti uperjena proti fašistom. Že same volitve pa bi pomenile v marsikateri tovarni pravi prevrat in delavsko zmago. Pričakujemo stvarnega odgovora.

Orjaški boj angleških rudarjev.

Skoro štiri mesece že štrajkajo angleški rudarji. Nad en miljon stavkujočih! Po izdajstvu generalnega štrajka s strani reformističnih voditeljev so bili rudarji prisiljeni, da sami nadaljujejo borbo, ki bi bila z generalnim štrajkom seveda mnogo preje pridobljena.

Na pomoč so zlasti priskočili ruski delavci. Največji del vsega denarja so zbrali delavci iz sovjetske unije. Tudi je prišlo do skupnega odbora angleških in ruskih rudarjev.

Dne 29. julija so francoski rudarji v znak solidarnosti vprizorili enodnevno generalno stavko. Štrajkalo je 70% rudarjev.

Generalni tajnik angleških rudarjev Cook se je obrnil na vse strokovne organizacije za pomoč. Tudi Strokovna komisija je prejela in objavila apel.

Že takoj prve dni štrajka je Strokovna opozicija v ZDSJ v Sloveniji izdala brošuro „Generalni štrajk angleškega delavstva", ki jo toplo priporočamo.

Skupina DKL je tudi pozvala Strokovno komisijo, SSJ, JSDS (Bernot) in Unijo stavbinskih delavcev na skupno akcijo v pomoč angleškim rudarjem. Toda niti ena organizacija se ni odzvala. Posledice tega ogromnega štrajka se kažejo tudi v Sloveniji. Trboveljska družba je obratovanje v svojih premogovnikih povečala. Poraz angleških rudarjev bo torej odmeval tudi v Sloveniji. Njih poraz bo poraz internacionalnega proletariata. Priskočimo na pomoč! Nadaljujmo nabiralno akcijo!

„Delavec“ zopet ni stvaren.

Zadnja, 16. številka „Delavca“ prinaša članek „Strokovno zedinjenje, CRSOJ in Odbori enotnosti“. Na ta članek hočemo odgovoriti.

Uvodoma omenjamo, da je v članku par neumestnih osebnih napadov in da se na nedostojen način polemizira. Ker hočemo biti stvarni in načelni, na tako blatenje ne bomo sploh odgovarjali. Dotakniti pa se moramo naslednjih trditev „Delavca“.

„Delavec“ piše: „Strokovno zedinjenje v Sloveniji je izvršeno. Sedaj je treba delati le na tem, da se prav vsi delavci organizirajo v ta enoten pokret.“

Mi pa pravimo, da v Sloveniji še ni izvršeno strokovno zedinjenje. Zakaj? No, ali je to zedinjenje, če je od 10.000 rudarjev samo približno 500 rudarjev organiziranih v takozvani enotni organizaciji? Ali je to zedinjenje, če sto in sto stavbinskih delavcev nima niti svoje organizacije? **Masa po obratih še ni zedinjena!** Storjeni so kvečjemu prvi koraki na poti k strokovni enotnosti. Zato pa delavci po tovarnah in jamah in železnicah tako želijo, tako goreče zahtevajo zedinjenje in zedinjenje. **In mi moramo nadaljevati s strokovnim zedinjevanjem, dokler v tem znamenju ne zedinimo delavskih mas v strokovnih organizacijah.** To je naše načelo.

Nadalje, kako bi bilo v Sloveniji zedinjenje že izvršeno, če so pa pri Bernot-Klemenčičevi socialno-demokratični stranki še strokovne sekcije? Mi ne moremo odobravati teh strankarskih sekcij! Toda mi ne smemo dopustiti Bernotu in Klemenčiču, da na ta način ovirata in preprečujeta pravo in popolno strokovno enotnost. Zato smo mi tudi za zedinjenje z delavci, člani strokovnih sekcij JSDS.

Stališče „Delavca“ v tej stvari je tudi najbolj ovrgla železničarska organizacija. Mi se sploh čudimo, zakaj „Delavec“ ničesar ne piše niti o redukciji železničarjev niti o akciji proti tej kapitalistični ofenzivi niti o novih dogodkih v železničarskem gibanju. Če je šla redukcija neopaženo mimo „Delavca“, je nasprotno redukcija železničarje pošteno prepričala, da strokovne enotnosti v Sloveniji in Jugoslaviji še ni. Zato je USŽJ ponovno začel z akcijo za zedinjenje železničarjev. Obrnil se je na neodvisne železničarje in na vse obstoječe železničarske organizacije. Mi to akcijo pozdravljamo.

„Delavec“ pa piše — da je zedinjenje že izvršeno. Ali je to stvarno pisanje? Drugič.

„Delavec“ pravi: „Konferenca v Tivoli je obžalovala, da je del CRSOJ izostal iz zedinjenja v Srbiji in je izrazila svojo željo, da se tudi ta del pridruži zedinjenju.“

Sodrugi, to zopet ni res, kar piše „Delavec“. Zakaj potvarjati? Delavci že pričenjajo misliti s svojo glavo in ugotavljajo, da je konferenca v Tivoliju sprejela drugačen sklep in sicer takle (glej „Delavca“ štev. 2, resolucijo VII č):

„V pogledu strokovnega gibanja cele Jugoslavije delati z vsemi močmi za zedinjenje s CRSOJ, ki še vedno ni v krogu združenih strokovnih organizacij.“

To je nekaj popolnoma druzega. Tu ni obžalovanja, ne dela CRSOJ in ne Srbije. Pač pa piše: „... Z vsemi močmi za zedinjenje s CRSOJ!“ Zakaj „Delavec“ ne govori resnice? Mi vemo, da hočejo voditelji SSJ revidirati sklepe tivolske konference in zlasti to točko! Toda tega mi delavci ne moremo in ne bomo dopustili! Sklepi se morajo spoštovati in izvajati! In mi, ki s težko muko žrtvujemo krvavo prigarane dinarje za našo organizacijo in za „Delavca“, zahtevamo, da piše „Delavec“ stvarno in načelno. Mi delavci bomo vsakega podprli, ki je proti reviziji tivolskih sklepov. Tretjič.

Da opraviči tako svoje pisanje, trdi „Delavec“: „Ves razvoj po zedinjenju dalje je neoporečeno dokazal, da onemu delu CSROJ ni za zedinjenje, temveč za manevriranje, izigravanje enotnosti. Da bi dokazal to svojo trditev, navaja „Delavec“ (pa tudi „Ujedinjeni železničar“) pismo centrale Saveza gradjevinarskih radnika v Zagrebu (zveze stavbinskih delavcev). Z neznansko naslado in velikim zadovoljstvom prinaša sledeče odstavke iz pisma nekemu sodrugu:

„Dalje nas vprašuješ, ali bi mogli obnoviti organizacijo v sestavu ZDSZJ (URSSJ). Na to ti moramo reči sledeče:

Nikakor in pod nobeno ceno ne smete delati na obnovi organizacije ZDSSJ... Vi z vaše strani morate vložiti nova in če treba samo lokalna pravila. Vse je treba storiti, da se organizacija legalizira, ali nikakor ne z ZDSZJ, temveč samostojno brez ZDSZJ. Vi poznate tamošnje razmere in zato delajte, kakor je najboljše, ali brez ZDSZJ, to je naša direktiva.“

K temu pismu izjavljamo:

Res je centrala Saveza gradjevinarskih radnika pisala tako pismo. Res so v tem pismu izjave, ki merijo na rušenje strokovne enotnosti in s katerimi se mi ne strinjamo. Prepričani pa smo, da se članstvo saveza in vrhovni forum CRSOJ s takim pismom ne morejo strinjati in da to pismo ni v liniji politike CRSOJ.

Tudi v organizacijah CRSOJ so ljudje, ki ne razumevajo strokovne enotnosti in radi tega delajo napake. „Delavec“ je zdaj zagrabil za tako napako in na ves glas kriči: Glejte, takšni so! Saj z njimi se ne da zediniti! To so izigravanja, manevri, iaži, kritikastri, razbijači, udri, tolči!

Tako se misli naša Strokovna komisija izmuzniti vprašanju zedinjenja. Toda — stoj! Ne tako! **Delavci v fabrikah hočejo enotnost vsi brez razlike in brez ozirov!** Delavci vidijo napako vodstva Saveza gradjevinara. Delavci pa zapažajo še večjo napako, ki jo je storilo vodstvo URSS v Belgradu, ko se ni hotelo udeležiti konference avtonomnih organizacij glede zedinjenja. Še štirinajst dni po tej konferenci so vsa strokovna glasila URRS molčala o tej konferenci zedinjenja. Ali ni to dejanska napaka, še mnogo večja? **Ali se pa ni baš teh konferenc udeležilo vodstvo CRSOJ in s tem pokazalo, da je za zedinjenje?** Ali niso avtonomne organizacije same konštatirale, da je CRSOJ za zedinjenje?

To je torej tretja nestvarnost v pisavi „Delavca“. Predlagamo tudi, da „Delavec“ prihodnjič prinoči obvezni sklep Izvrševalnega odbora URSS v Beogradu, ki se izjavlja proti reviziji sklepov oktobrskega kongresa in za razširjenje zedinjenja.

Četrta nestvarnost je v trditvi, da imajo odbori enotnosti namen, razbijati strokovne organizacije. Opozorili bi pri tem na — velenjski slučaj, ki gotovo ni bil znak „proletarske odločnosti, sloge, reda in discipline“. O teh odborih enotnosti pišemo še na drugem mestu. Tu pribijamo samo tole: mi hočemo združiti vse delavce, socialistične, komunistične, krščansko-socialne, neorientirane in neorganizirane; zediniti jih hočemo v odborih enotnosti, da se skupno s strokovnimi organizacijami v boju in akcijah združijo vse delavske mase v enotni strokovni zvezi.

Pristaši Delavske opozicije
v ZDSJ v Sloveniji.

Naše stališče napram skupini ‚Zedinjenje‘.

Nova skupina v delavskem gibanju Slovenije.

V Sloveniji smo dozdaj imeli tri določene grupacije: levo skupino Delavsko-kmetskega lista, Jugoslovansko Socialnodemokratično stranko (Bernot-Klemenčič) in Socialistično stranko Jugoslavije (Kristan, Svetek, Uratnik). Letošnje poletje pa nam je prineslo še eno, četrto, skupino, ki se imenuje Neodvisna delavsko-kmečka skupina „Zedinjenje“. V tej zadnji skupini se zbirajo Štukelj, Makuc in Sedej, ki so bili izključeni iz skupine DKL, ter delavci Vrhovc, Habe i. dr. — Oglejmo si, kako je nastala ta nova skupina.

Po prvem maju.

Komaj je politična oblast ustavila Delavsko-kmečki list in zaplenila Majski spis za delavce in kmete, komaj so se dobro zaprla vrata jetnišnice za sodrugoma Hlebcem in Peterkovičem, že so se pojavili Štukelj, Sedej in Makuc z letakom. Pošten delavec bi mislil, da bodo v letaku na delavstvo vsaj protestirali proti ustavitvi Delavsko-kmečkega lista in proti aretacijam. Saj je to storila mariborska „Volksstimme“ in pozneje „Delavska politika“. Toda Štukelj, Sedej in Makuc niso našli protesta. Nasprotno so z blatenjem navalili na skupino Delavsko-kmečkega lista in tako posredno pomagali reakciji in jo opravičevali. Kajti na dan prvega maja je postalo jasno, da je udarec po Delavsko-kmečkem listu pomenjal obenem udarec reakcije po vsem delavstvu brez razlike. *Baltičev režim hoče zatreti vsako delavsko gibanje brez razlike!* Ustavitev DKL je bil samo prvi signal, ki bi moral vse delavce opozoriti na nevarnost in jih zediniti v boju proti reakciji.

V letaku pa se nadalje govori o potrebi, da se *ustanovi v Sloveniji nova politična stranka.* V ta namen hočejo imenovani trije sodrugi sklicati konferenco in izdati svoj časopis.

Torej:

Namesto boja proti reakciji, namesto boja proti razbijaškemu delovanju vodstva Socialistične stranke vidimo boj proti skupini Delavsko-kmečkega lista.

Namesto popolnega strokovnega zedinjenja, namesto zedinjenja URSS in CRSOJ, namesto zedinjenja mas po fabrikah vidimo namero, ustanoviti novo politično stranko.

V tem znamenju so se Štukelj, Sedej in Makuc spravljali, da ustanovijo skupino „Zedinjenje“. To je gola resnica, konštatirana stvarno in načelno.

Letak z dne 15. maja.

Kot odgovor na ta letak je izšel letak 15. maja s podpisi Sime Markovića, Gjuro Cvijića, Rajka Jovanovića iz Belgrada, Marcela Žorge, Hlebca, Peterkovića, Gorenca iz zaporov, Gustinčiča, Kusolda, Šušteršiča, Jake Žorge, Kermavnerja iz Ljubljane, Weinbergerja, Okrogarja, Faina, Klopčiča, Dietingerja, Terška, Polanca, Kokalja i. dr. Letak razlaga, kakšno je stanje delavstva, da gre za zadnji kos kruha in da je v takem trenutku enotnost delavstva, zlasti pa enotnost strokovnega gibanja, nad vse potrebna. Letak pravi:

„Zategadelj se obračamo kljub vsem njenim izpadom na Štukljevo skupino ter jo vprašujemo:

ali hoče dejansko zedinjenje strokovnega gibanja v Jugoslaviji,

ali hoče še nadalje pustiti slovenski proletariat osamljen,

ali noče boja proti razkolniškemu delovanju vodstva Socialistične stranke Jugoslavije?

Ako hoče boj v pozitivnem smislu, tedaj smo pripravljeni tak njen boj podpreti — prav tako kakor bomo vedno najostreje nastopali proti njenim poizkusom, razdirati in cepiti proletariat, kakorkoli bi tudi to svoje razkolniško delovanje skrivali za raznimi parolami o enotnosti.“

V odgovor na gornja vprašanja je Štukljeva skupina z veseljem sprejela Život Milojkovića, ki je prišel v Ljubljano, ter tudi po njegovem nasvetu sklenila ustanoviti v Ljubljani — ne takoj novo stranko — nego samo „skupino“, ki naj se imenuje „Zedinjenje“. Sprva se je imenovala Neodvisna delavska skupina „Zedinjenja“, pod pritiskom ročnih delavcev pa se je prekrstila v Neodvisno delavsko-kmečko skupino „Zedinjenje“, kar je dober znak delavske kontrole nad oportunističnimi voditelji.

Manifest skupine „Zedinjenje“.

Ob (prerani) obletnici ustanovitve Jugoslovanske socialno-demokratične stranke je izšel manifest skupine „Zedinjenje“. Podpisalo ga je precej delavcev, največ železničarjev.

Če primerjamo ta manifest z delavskimi podpisi in imenovani letak s podpisi Štukelja, Sedeja in Makuca, tedaj opazimo velikansko razliko.

Manifest izraža bojevno delavsko stremljenje po enotnosti.

V manifestu ni več napadov na skupino DKL. Manifest se tudi izraža proti vsaki novi stranki. Že samo v tem so delavci v svojem stremljenju pritisnili na Štuklja, Sedeja, Makuca in Vuka. Dobra stran manifesta pa se vidi tudi v paroli za strokovno enotnost, ki jo proletariat toliko hoče in zahteva. Pod pritiskom ročnih delavcev je tudi prišla v manifest parola: Delavcu tovarno, kmetu zemljo. Njihovemu stremljenju istotako odgovarja stališče sklicanja splošnega delavskega kongresa. To so sledovi delavske kontrole. In ti sledovi zdravega in novega hotenja in stremljenja po enotnosti delavskega razreda nam pričajo, da se delavstvo razvija po posebnih potih današnje situacije k marksizmu.

Žal je našla ta kontrola ročnih delavcev svoje meje. Z nejevoljo v srcu so Štukelj, Sedej in Makuc morali izpustiti namen, napasti skupino DKL in proglasiti novo stranko. Toda pod pritiskom vodstva SSJ v Belgradu in doma, pod pritiskom vodstva URSS ter birokracije po bolniških blagajnah, delavskih zbornicah in konzumih je imenovana trojica napisala manifest tako, da so proti tej splošni delavski želji po enotnosti zavalili na pot delavskega zedinjevanja polno zaprek.

Zapreke delavski enotnosti.

Naštejmo te zapreke.

1. V dolgem in obsežnem manifestu se nikjer niti z besedico ne zagovarja in zastopa zedinjenja amsterdamskih in neodvisnih strokovnih organizacij, to je zedinjenja URSS in CRSOJ.

2. Ob istem času so avtonomne organizacije pričele z akcijo za zedinjenje URSS in CRSOJ. Nemecio da manifest pozdravi tako akcijo, ki je v duhu tivolskih sklepov, molči o njej popolnoma.

3. Radi osamljenosti je slovenski proletariat ob letošnjih redukcijah doživljal poraz za porazom. Kljub temu se manifest ne zavzema za zedinjenje slovenskega proletariata s proletariatom ostale Jugoslavije.

4. Že sklepi tivolske konference pozdravljajo gibanje za združitev obeh strokovnih internacional v eno samo enotno svetovno strokovno internacionalo. Manifest, ki naj bi značil programatično podlago skupine „Zedinjenje“, pa o tem zopet molči.

5. Kljub podjetniškemu terorju in nevarnosti fašistovskih strokovnih organizacij se manifest ne zavzema za enoten delavski nastop proti fašizmu.

6. Čeprav se manifest obrača proti razbijačem strokovne enotnosti — kar je popolnoma pravilno — ne pokaže na vodstvo SSJ in ne pove, da so to razbijači, kar je seveda napaka. Kajti vodstvo SSJ že celo letošnje leto napada sklepe lanskega kongresa zedinjenja, hoteč jih revidirati in spraviti strokovno zvezo pod svojo komando.

Največja zapreka zmagi delovnega ljudstva.

Manifest popolnoma pozablja na kmete. Samo na repu manifesta je nasoljena parola: Delavcu tovarno, kmetu zemljo. Toda to ni zadosti in to ni bistvo problema.

V Jugoslaviji je slab miljon vseh delavcev. Kmetov je pa blizu pet miljonov. Ali lahko zmagajo delavci, če niso kmetje na njihovi strani? Ne! **Proletariat v Jugoslaviji bo torej zmagal edinole, če bo zvezan s kmeti.** In kmetje se bodo osvobodili davkov, rubežni in oderuhov samo tedaj, če se pridružijo delavcem. Blok delavcev in kmetov je pravo marksistično stališče!

Znotraj manifesta o tem ni sledu! Znano je, da so menjševiki zagovarjali stališče: samo delavstvo, brez mračnih in nazadnjaških kmetov! Zato pa tudi niso menjševiki mogli pripeljati delavstva do zmage.

Nadalje pozablja manifest na zatirane narode Jugoslavije in Balkana.

Manifest proletariatu Slovenije ne pove, da je njegov glavni sovražnik vladajoča belgrajska gospoda, ki ne zatira samo delavstva, temveč tudi kmete in male narode v Jugoslaviji in na Balkanu. Zato proletariat v boju proti hegemonistični buržuaziji ne more samo kmetov sprejeti za svoje zaveznike, nego se mora združiti tudi z zatiranimi malimi narodi proti skupnemu sovražniku.

Nejasnosti v manifestu.

Mnogo se v manifestu na splošno govori o delavstvu, enotnosti, programu, marksizmu i. p. Ali skrajno nejasno. Tudi so se marsikatere netočnosti, n. pr. kdo je zakrivil razkol strokovnega gibanja v Jugoslaviji. Toda to ne tvori bistva stvari.

Popolnoma točno so tudi delavci spraševali na ljubljanskih diskuzijah, h kateri internacionali spada skupina „Zedinjenje“. To bi tudi nas zanimalo.

Vprašanje delavskega kongresa.

Manifest se zavzema za splošen delavski kongres, na katerega bi prišle vse delavske razredne politične smeri. Proti takemu kongresu mi nimamo ničesar. Pripravljeni smo, udeležiti se ga in sodelovati na njem. Toda pristavljamo: to ne sme biti kongres kancelij in nekaj voditeljev, marveč kongres delavcev iz obratov! Od spodaj iz rovov, tovarn in železnic bo vzrasla delavska enotnost!

Naš teden!

Sodrugi, sodružice, mobilizacija za naše delavsko-kmečko glasilo

ENOTNOST!

V našem rdečem tednu od 22. do 30. avgusta moramo pridobivati naročnikov, zbirati za tiskovni sklad — po obratih, delavnicah, rovih, čakalnicah, v vlaku, v gostilni, na trgu — povsod!

Kaj pravi „Naprej".

Glasilo JSDS (Bernot-Klemenčič) „Naprej" si je privoščil hudo kritiko manifesta. Evo najzanimivejšega odstavka:

„Dela zedinjašev pa so v najostrejšem nasprotju z njihovimi parolami. Na jeziku „Zedinjenje" — na delu razkol. Na jeziku neodvisnost strokovnih organizacij — na delu prizadevanje, da postanejo strokovne organizacije ekspozitura SSJ.

Na jeziku „delavsko zbornico delavcem" — na delu prizadevanje, da postane tudi Delavska zbornica ekspozitura SSJ. Na jeziku enotnost strokovnih organizacij — na delu izključitev nezaželjenih organizacij, nepriznanje neodvisnih strokovnih zvez — itd.

Na jeziku enotna vseobsegajoča proletarska stranka — na delu ustvarjanje klike demagogov v korist SSJ. *Na jeziku marksizem — v glavi fašizem.* Na jeziku razredni boj — na delu boj proti avangardistom razrednega boja, proti socialnim demokratom in komunistom".

Mi se z „Naprejem" v glavnem strinjamo, vendar pristavljamo, da „Naprej" ne vidi, da stojijo za manifestom ročni delavci, v katerih je iskreno in bojevno stremljenje po enotnosti.

Ljubljanske diskuzije.

Ljubljanske diskuzije so plod teh novih pojavov in izprememb, v kolikor so našle globokega odmeva pri delavcih.

V ljubljanskih diskuzijah je proletariat Ljubljane izpregovoril in dokazal:

1. da hoče enotnost, enotnost na razredni podlagi za boj, enotnost, ki naj bo izhodišče za izhod iz današnjega položaja;

2. da hoče kontrolo nad voditelji in preprečevati vsako razbijanje delavskih vrst in vsako izdajstvo proletarskih interesov; na teh dveh temeljih mora sloneti marksistična politika; in

3. da ostaja zvest svoji ideji — kljub vsemu!

Pritisk ljubljanskih diskuzij se tudi pozna na mnogih popravkih v manifestu skupine „Zedinjenje".

Ko pa je delavstvo na diskuzijah pričelo prihajati od besed na delo, ko se je pojavil predlog, ustvarjati odbore enotnosti po tovarnah, tedaj je skupina „Zedinjenje" ali bolje rečeno njeno politično vodstvo pokazalo, da se hoče izogniti konkretnemu praktičnemu delu po obratih. Na vprašanju zedinjenja URSS in CRSOJ ter na vprašanju zedinjenja mas po obratih v strokovne organizacije so pravi voditelji skupine „Zedinjenja" razodeli, da ne marajo zapustiti stališča voditeljev SSJ in socialpatriotske birokracije.

Prvi greh skupine „Zedinjenja".

Skupina DKL je ravno na vprašanju odborov enotnosti pozvala skupino „Zedinjenje", da skupno in enotno ter sporazumno vzameta obe skupini to stvar v svoje roke. Na vabilo skupine DKL je skupina „Zedinjenje" odklonila akcijo s pismom, ki nikakor ne dela čast ročnim delavcem v današnjih težkih časih. (Pismo morda objavimo prihodnjič.)

Zaključna beseda.

Vendar se ponovno obračamo na skupino „Zedinjenje" in pred vsem na njene pristaše — delavce in ji ponovno stavljamo popolnoma stvarno in načelno ona ista tri vprašanja iz letaka z dne 15. maja. In popolnoma enako pravimo tudi danes:

„Ako hoče boj v pozitivnem smislu, tedaj smo pripravljeni tak njen boj podpreti — prav tako kakor bomo vedno najostreje nastopali proti njenim poizkusom, razdirati in cepiti proletariat, kakorkoli bi tudi to svoje razkolniško delovanje skrivali za raznimi parolami o enotnosti."

Besedo ima skupina „Zedinjenje"!

Opomba uredništva: S tem smo podali naše stališče. Izognili smo se vsakim osebnostim in obravnavali vse z načelne strani. Gre za vprašanje: ali po poti menjševizma ali po poti marksizma in zedinjenje delavstva za boj proti kapitalu.

Dr. Korošec govori . . .

Mnogo govori zadnje čase dr. Korošec. V Domžalah, v Belgradu in v Trebnjem. Kljub poplavam . . .

Ne samo to! Ravno zaradi poplav govori. Evo v čem je stvar.

Prva poplava — ona dežja in rek. Kmetom in delovnemu ljudstvu je odnesla pridelek, živež in denar. Ni pa odnesla davkov in biričev, rubežni in žandarjev, draginje in oderuhov. Revščina se obeta še večja, tudi lakota v marsikateri bajti in po delavskih kolonijah.

Delovno ljudstvo Slovenije joče. In dr. Korošec kot vodja SLS, ki ji je slovenski narod v ogromni večini dal zaupnico, govori, govori za avtonomijo. Prav — v kolikor je prav!

Druga poplava je poplava nacionalnega zatiranja Slovencev s strani belgrajskega in rimskega imperializma. Kje so one splošno-nacionalne pridobitve, ki jih je slovensko delovno ljudstvo imelo pred vojno? Izginile so! Danes je celo jezik in šolstvo slovenskega ljudstva v nevarnosti. Kje je samouprava, avtonomija občin? Kje je zedinjena Slovenija v svobodni balkanski federaciji? Namesto tega imamo na sedanjem Kranjskem 1500 žandarjev, dočim jih je imela predvojna večja Kranjska 430. Namesto tega se iz delovnega ljudstva Slovenije črpa davke, da se samo rubežni dvigujejo na desetine miljonov.

Zato Korošec lahko govori in pravilno trdi: Slovenija je pastorka! Da, res je to. In še več je resnica: Slovenija je kolonija, razdeljena med dva imperializma!

Zaradi teh poplav torej govori dr. Korošec, voditelj Slovenske ljudske stranke.

Toda v letošnjem letu se je tem povodnjim pridružila še ena: kriza slovenske industrije in trgovine.

Manifest trgovskega, industrijskega in bančnega kapitala Slovenije, ki je izšel te dni, to najbolje dokazuje. V njem se nam odkriva sledeči program slovenske buržuazije:

Proti centralistični gospodarski politiki. Proti krivični davčni preobremenitvi. Proti socialnim dajatvam (!). Proti napačni carinski politiki. Proti demontiranju slovenske industrije. Hočemo dober sloves v inozemskih tržiščih, kajti izvoz je predpogoj obstoja. Pri sklepanju pogodb s tujimi državami mora soodločati ljubljanska Zbornica. Prometna sredstva so nezadostna, prometne tarife neurejene. Neposredna zveza z morjem je življenskega pomena. Zahtevamo popolno borzo v Ljubljani. Enakost pri dodelitvi kreditov Narodne banke in obrtnih kreditov. Enakost pri razdeljevanju državnih dobav. Za gospodarski parlament Slovenije. Za napredek Slovenije kot gospodarske enote.

To je program trgovskih gremijev, ljubljanske borze, Ljubljanske kreditne banke in Zveze industrijcev — proti Belgradu, proti vladajoči srbski buržuaziji.

Zategadelj letos dr. Korošec toliko govori o slovenski industriji, da jo reši pred poplavo krize. Zato posega v volitve za Zbornico za trgovino, obrt in industrijo s parolo avtonomije.

Dr. Korošec govori. Letos ne več samo za delovno ljudstvo Slovenije, ampak tudi za slovensko buržuazijo!

Kaj naj to pomeni?

V nacionalno slovensko fronto proti Belgradu, v katero je SLS združila kmete, malomeščanstvo in velik del delavstva, stopa letos tudi slovenska buržuazija. Ona je odrekla Samostojni demokratski stranki centralista Žerjava in tašista Pribičeviča svoje zaupanje in ga izroča Slovenski ljudski stranki in takozvani enotni slovenski fronti proti Belgradu, ki jo zagovarja „Narodni dnevnik". In dr. Korošec se je sam potrudil prihiteti tem stremljenjem buržuazije nasproti.

To pomenja nadalje, da postajajo nacionalni boji Slovencev za eno silo relativno bogatejši. Bogatejši pa ravno za element kapitulacije, element „sporazuma", element „koncentracije". Nastopa torej nevarnost, da prevzema slovenska veleburžuazija vodstvo nacionalnega bloka malomeščanstva, kmetov in delavcev, ki ga je v prejšnjih letih s svojo politiko skovala SLS pod vodstvom dr. Korošca, in da ta blok vodi v „narodni sporazum".

V takem položaju pade na proletariat zgodovinsko odgovornost. Njegova naloga ni samo, iztrgati kmete in malomeščanstvo vplivu in vodstvu buržuazije. Njegova naloga je, da se stavi na čelo odločnih bojev proti nacionalnemu in socialnemu zatiranju slovenskega delovnega ljudstva, da postane vodja bloka delavcev, kmetov in malomeščanov.

In če se slovenska buržuazija koncentrira pri volitvah v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo pod vodstvom SLS na eni strani, se mora na drugi strani koncentrirati enotni proletariat pod vodstvom svoje marksistične stranke. Kajti le zedinjen in organiziran proletariat bo kos svoji zgodovinski odgovornosti.

Ako torej govori dr. Korošec, mora izpregovoriti tudi slovenski proletariat. Njegova beseda je danes:

Enotnost delavskega razreda! Splošen delavski blok v zvezi s kmeti!

Pondeljski.

Dopisi.

Guštanj. Silno težko smo pričakovali izhajanje našega lista, ki ga potrebujemo za orodje v boju za naše pravice. Brez lista ni stranke, zato glejmo, da se bo list vzdržal, kar storimo s tem, da se naročimo sami in pridobimo tudi druge naročnike. Delavsko gibanje v mežiški dolini se je začelo nekaj poživljati in opažamo, da razvija posebno soc. stranka veliko delavnost. Strokovni pokret je na mrtvi točki kakor povsod in tu bo treba našim sodrugom zastaviti vse sile. Kulturni pokret spi ali pa se giblje brez enotnega načrta, brez medsebojnih zvez in programov v posameznih krajih. Pri nas v Guštanju se je pričela nekaj gibati Svoboda in se je poživil po dolgem spanju telovadni odsek in bo baje pričel delovati tudi dramatični odsek. Mi bomo o delavskem gibanju iz našega kraja stalno poročali v „Enotnost"; gradiva bo mnogo. Poročali bomo tudi o komunalni politiki naše občine, katero pomagajo voditi tudi naši sodrugi in ki obeta biti zanimiva. Zatorej, ako hočete biti o vsem tem dobro informirani, poseznite vsi po našem listu.

Moste. Mi moščanski delavci pozdravljamo naš novi časopis in se ga resnično veselimo ter se bomo tudi resnično potrudili, da v rdečem tednu naberemo več kot je mogoče za tiskovni sklad in mu pridobimo obilo novih naročnikov, da mu s tem omogočimo nadaljnje izhajanje.

V Mostah bomo vpeljali tudi *obvezne prispevke za tiskovni sklad.* Skrbeli bodemo, da pride „Enotnost" v vsako proletarsko družino.

Torej, sodrugi! Rokave zavihajmo in pojdimo na delo za delavski tisk, kajti edino delavsko časopisje nam nudi pravo izobrazbo, zastopa naše interese in nam kaže pravo pot.

Zidar — dopisnik.

Obznana
načelstva Zveza rudarjev nad člani.

Razbijanje velenjske podružnice.

Tudi socialistični delavci se s tem ne morejo strinjati.

Slučaj razbijanja velenjske podružnice je tako obširen in značilen, da spregovorimo tudi prihodnjič še o njem. Danes se radi pomanjkanja prostora v prvi številki omejujemo samo na sledeča dejstva.

Sredi maja je načelstvo Zveze rudarjev diktatorsko razpustilo odbor velenjske svoje podružnice. Zakaj, o tem se ni nikdar zvedelo. Čez 14 dni se je vršil občni zbor. Nanj je prišel tajnik Arh, ki je zbranemu članstvu priobčil, da sta dva sodruga odbornika izključena iz organizacije. Ko pa je videl, da je celokupno članstvo proti takemu komandiranju in ko sta baš izključena sodruga pripeljala na novo v organizacijo 10 novih članov, je občni zbor zaključil, ne da bi se izvolil nov odbor.

Nato je sledil drug diktat. Stari odbor naj bi takoj izročil arhiv, inventar in blagajno Walenčaku, imenovanemu komisarju. Ko je celokupno članstvo odklonilo tako nedemokratično postopanje, je načelstvo izročilo stvar — komu? — sodišču. In za zastopnika si je izbralo dr. Koruna, advokata Trboveljske družbe.

Velenjski člani so se pismeno radi tega obrnili na vse strokovne podružnice v Sloveniji in jih obvestili o dogodkih. Rezultat je bil, da so na Strokovno komisijo romali mnogi protesti. Tudi delavci — socialisti so se zgražali nad takim postopanjem svojih voditeljev.

Volja članstva je zmagala. Strokovna komisija je odnehala. Vršil se je občni zbor. Toda kako diktatorsko se je vršil, o tem nam priča sledeči dopis iz Velenja:

„Na splošni odpor podružnic ZDSZJ, na katere smo se obrnili, da se zavzamejo za tukajšno podružnico ZRJ, je *strok. kom. sklicala občni zbor* za 1. avgusta t. l. Navzoč je bil tudi s. Ulej. Vabila so se delila 24 ur poprej in sicer pristašem SSJ točno, cela vrsta delavcev — opozicionalcev se je pa izpustilo. Predsedujoči reformist je dal na glasovanje listo, koje predsednik naj bi bil neki socialist, ki je pa obenem tudi član udruženja drž. nameščencev". Samorazumevno so navzoči delavci opozicionalci, ki so kljub terorističnemu izigranju bili v pretežni večini, listo odklonili, ker ni odgovarjala načelom delavstva. Predlagali so svojo, ki jo pa predsedujoči ni hotel dati na glasovanje, zavedajoč se, da bi bila z večino sprejeta. Članstvo je storilo nadalje predlog, da na prvotni listi kandidira za predsednika s. Lekš. Navzoči Ulej tudi to zavrne z opazko, da to pomeni ponovni razpust tukajšne podružnice. Občni zbor se je končno razbil. Članstvo je poslalo strok. kom. protest, ter *zahtevalo ponovno sklicanje in svobodno izvolitev novega odbora.*

Odgovor je bil pa sledeči: Lekš Jože že od aprila ni član strok. org. (kljub temu da ima točno plačano članarino) ter da strok. kom. potrjuje odbor, ki je bil na prvotni listi predlagan. Sodrugi! Iz tega je razvidno, kako energično se zatira delavsko opozicijo in kakšen teror se izvaja nad lastnim članstvom. Podprite nas v tej borbi, protestirajte pri strok. kom., *okrepite strokovne organizacije,* stvorite močno delavsko opozicijo, ki bo obračunala s kršitelji proletarske demokracije in razbijače enotnega delavskega pokreta.

Člani ZRJ, Velenje".

Za odbore enotnosti v Ljubljani.

Poziv vsem strokovnim podružnicam v Ljubljani.

Za splošno delavsko konferenco Ljubljane in okolice.

Skupina DKL in Pripravljalni odbor enotnosti sta poslala vsem strokovnim podružnicam in vsem delavskim zaupnikom po obratih pismo s sledečimi predlogi:

„Cenjeni sodrugi!

Pred poldrugim mesecem so se pričele v Ljubljani v delavskem domu *delavske diskuzije,* ki so vzbudile pozornost med ljubljanskim proletariatom in ki jih je sklicevala skupina Delavsko-kmečkega lista.

Diskuzij so se udeleževali delavci, brez razlike političnega prepričanja, organizirani in neorganizirani. Vsi so se na teh diskuzijah izjavili za delavsko enotnost in posebno še za popolno enotnost strokovnih organizacij, ki naj bodo strankarsko neodvisne, toda razredno bojevne.

Delavci so se tudi izrekli za ustvarjanje odborov enotnosti po obratih in *za konferenco odborov enotnosti Ljubljane in okolice.* Ta odbor enotnosti bi imel nalogo:

1. delovati za *popolno zedinjenje* organizacij URSS in CRSOJ;

2. zediniti vse delavce v *strokovnih organizacijah;*

3. izvesti *volitve obratnih zaupnikov* po zakonu o zaščiti delavcev;

4. prirediti *delavski shod* v Ljubljani z gornjimi nalogami, na katerega bo prišlo vsaj 4000 delavcev, ne pa samo 200—300;

5. združevati v sebi vse delavce *brez razlike* političnega prepričanja in pred vsem zastopnike strokovnih organizacij.

Glavna naloga odbora enotnosti je torej *skupno s strokovno organizacijo* zediniti delavce po obratih ter tako ojačiti in zediniti strokovno gibanje.

S teh diskuzij se je skupina DKL, ravnajoč se po razpoloženju in pritisku delavcev, obrnila v prvi vrsti na skupino „Zedinjenje", ki se je v svojem manifestu izjavila za popolno strokovno zedinjenje. Na gornje predloge pa je skupina Zedinjenje odgovorila, da je strokovno zedinjenje v Sloveniji že popolno in da kategorično *odklanja odbore enotnosti.*

Delavci na diskuziji so pa vkljub temu izvolili Pripravljalni odbor enotnosti, imajoč v vidu, da strokovno zedinjenje v Sloveniji še ni popolno, ker so ostali izven ZDSZ še Zveza grafičarjev, Unija stavbinskih delavcev, večina pristašev ZSDS in ker se delavci po obratih — zlasti tudi v Ljubljani niso zedinili, temveč ostali izven združenih strokovnih organizacij.

Potom tega pripravljalnega odbora enotnosti in potom skupine DKL se obračajo delavci na vse *podružnice strokovnih organizacij v Ljubljani, na medstrokovni odbor, na delavske zaupnike po obratih ter na delavce v vseh političnih delavskih grupacijah,* da se pridružijo akciji za ustvarjanje odborov enotnosti po enega svojega zastopnika.

Odgovore je poslati na naslov: Ivan Tome. Delu čast in oblast!

Ljubljana, dne 12. avgusta 1926.

Za skupino DKL: **Jaka Zorga.** — Za pripravljalni odbor enotnosti: **F. Remžgar".**

Sodrug!

Izpolni priloženo položnico

in odnesi jo na pošto!

Dokler

tega ne storiš, naše glasilo

„Enotnost"

ne bo izšlo! Zato hitro na delo,

da v Našem tednu pridobimo

sto in sto naročnikov!

Vsem naročnikom, čitateljem in kolporterjem „Enotnosti".

Izdajamo prvo številko „Enotnosti". Smatramo za svojo dolžnost, da delavcem in kmetom pripomoremo do glasila.

Prva številka je izšla na štirih straneh, da obrazložimo naše stališče. Našli so se požrtvovalni sodrugi in pristaši enotnosti delavskega razreda, ki so omogočili izdajo prve številke.

Toda druga številka izide šele, ko zberemo tiskovni sklad 10.000 Din. Geslo je: Vsak delavec in sodrug 10 Din za „Enotnost"! Dokler delavci in kmetje sami ne bomo podprli lista, ga ne bomo mogli čitati. Mi delavci nimamo ne bank ne konzumov.

Zato prirejamo **Naš rueči teden od 22. do 30. avgusta.** V tem tednu moramo razširiti prvo številko „Enotnosti" v zadnjo tovarno in zadnjo vas do slehernega delavca in kmeta. V tem tednu se morajo čitatelji naročiti na časopis, izpolniti priložene položnice in naročnino odposlati. Naši sodrugi zopet so dolžni, da **pridobivajo novih naročnikov.** Vsak sodrug najmanj pet novih čitateljev! Zlasti pa se moramo vsi vreči na delo, da **zbiramo za tiskovni sklad** „Enotnosti". Našim kolporterjem smo odposlali nabiralne pole, ki so zaznamovane s tekočo številko in z opombo: Za tiskovni sklad „Enotnosti". Kdor še želi nabiralno polo, naj piše na upravo. Nabiralne pole se morajo obračunati najdalj v enem mesecu. Dotične sodruge, ki bi tega ne storili, bomo morali objaviti v listu, kajti „Enotnost" je delavsko-kmečko glasilo, njegovo delo morajo javno kontrolirati delavci in kmetje.

Toda tudi po rdečem tednu se nadaljuje akcija. Neprestano in stalno je treba agitirati za „Enotnost", stalno večati njen tiskovni sklad.

Na delo za naše glasilo „Enotnost"!

Uredništvo in upravništvo.

Lastnik, izdajatelj in odgovorni urednik: Matija Vuković, sedlar, Ljubljana, Študentovska ul. 11. Tiskarna J. Pavliček, Kočevje.